

کنه های آبی ایران

دکتر حسین سپاسگزاریان

دانشکده کشاورزی-دانشگاه تهران

خلاصه*

از سال ۱۸۳۷ که Koch جنس *Hydrodroma* را معرفی کرد تا کنون حدود ۱۰ گونه و تعدادی زیرگونه در جهان مشخص شده اند. این کنه ها در آب های راکد، نهرها و رودخانه ها زندگی میکنند و فقط گونه *H. rheophila* Cook 1967 در هندوستان بصورت کنه زیرزمینی یافت شده است. گونه *H. despiciens* Müller 1776 که در تمام دنیا وجود دارد در آب های راکد زندگی میکند ولی زیرگونه های آن در نهرها و رودخانه مشخص شده اند. گونه های این جنس دارای پوست بسیار ظریف و بدون صفحات کیتینی-چشمهای اصلی و فرعی با فاصله دور از یکدیگر - چهارمین پالپ با پنجمین پالپ که هردو کشیده اند قیچی مانند - اعضاء جنسی با یاد کشتهای زیاد - بدون اختلاف زیاد بین جانوران نر و ماده و رنگ کنه های زنده سرخ شفاف و یا قهوه ای مایل به زرد است.

در جمع آوری که در ایران از سال ۱۹۷۴ تا کنون انجام شده است سه گونه از این جنس مشخص گردیده است که مشخصات و کلید تشخیص در این مقاله داده شده است. این سه گونه عبارتند از:

Hydrodroma despiciens despiciens O. F. Müller, 1776

سرفولژی: شرح مشخصات سرفولژی داده شده است.

محل جمع آوری: مرداب بندر پهلوی (۲۵ شهریور ماه ۲۵۳۶) همراه با جنسهای.

Hydrachna, Hydryphants, Georgella, Limnesia, Unionicola, Neumania, Arrenurus

این کنه ها در بین گیاهان آبی جنسهای *Lotus, Elodea, Myriophyllum* شناسایی کردند.

Hydrodroma torrenticola (Walter, 1908)

سرفولژی: شرح مشخصات داده شده است.

محل جمع آوری: این گونه در تمام اروپا ولی فقط در آب های روان انتشار دارد. در ایران این کنه از یک نهر آب سه کیلومتر بعد از رودسر بطرف لنگرود جمع آوری شده است و انتظار میرود که در صورت انجام

* متن کامل این مقاله به زبان آلمانی در همین شماره به چاپ رسیده است.

پژوهشهای مربوط در ترکیه و کشورهای اروپای شرقی نیز یافت گردد. نقشه انتشار اینگونه در اروپا داده شده است.

Hydrodroma rheophila Cook, 1967

مرفولژی: شرح مشخصات داده شده است.

محل جمع آوری: رودخانه بشته نزدیک ده شوشه. ۵ کیلومتری دوگنبدان بطرف شیراز. در گودال ایجاد شده بعمق ۳ سانتیمتر در کنار رودخانه.

کلید تشخیص گونه های جنس *Hydrodroma* در ایران

- ۱- پای سوم و چهارم باموهای شناوری بلند ۲
- پای سوم و چهارم بدون موهای شناوری بلند فقط با ۱ تا ۲
- موی شناوری کوتاه . . . . . *H. rheophila*
- ۲- برنگ سرخ شفاف - در آبهای را کد *H. despiciens despiciens*
- برنگ قهوه ای مایل بزرده در آبهای جاری . . . . *H. torrenticola*